

[Ilmasto](#)[Luonto ja vedet](#)[Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen](#)[Rakentaminen ja alueidenkäyttö](#)[Maankäyttö- ja rakennuslaki](#)[Rakentamismääräykset](#)[Alueidenkäytön suunnittelu](#)[Alueidenkäytön lainsäädännön uudistus](#)[Vähähiilinen rakentaminen](#)[Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma](#)[Rakentamisen kiertotalous](#)[Rakennusten energiatehokkuus](#)[Tuulivoimarakentaminen](#)[Aurinkovoimarakentaminen](#)[Digitaalinen rakennettu ympäristö](#)[Kaupunkien kehittäminen](#)[Rakennus- ja maisemansuojelu](#)[Kulttuuriympäristöt](#)[Rakennustuotteet](#)[Ekosuunnittelu- ja energiamerkintädirektiivit](#)[Puurakentaminen](#)[Lait, asetukset ja ohjeet](#)[Asuminen](#)[Kiertotalous](#)[EU ja kansainvälinen yhteistyö](#)[Tutkimus ja kehittäminen](#)[Avustukset ja tuet](#)

Hakuilmoitus: Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelman viides haku

VN/32927/2023

KORJAUSILMOITUS: Hakuilmoitusta on korjattu 15.1.2024 vastaamaan haun tarkoitusta ja tavoitteita: avustuksen hakijan määritelmää on täsmennetty ja "tuki"-termit on korvattu "avustus"-termillä. Lisätty linkit taloudellisen toiminnan määritelmään.

Avustushaku rakennetun ympäristön vihreään siirtymään

Taustalla EU:n elvytysrahoitus

Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma (KIRAilmasto) toteuttaa osaltaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaa, joka on osa EU:n elpymisvälinettä (Recovery and Resilience Facility, RRF). RRF-rahoitus on tarkoitettu tukemaan talouden elpymistä pandemian jälkeen niin, että samalla kiritetään yhteiskunnan rakenteellista uudistumista ja vihreää siirtymää. Ohjelman tavoitteena on ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä vähähiilisten ratkaisujen löytäminen ja käyttöönotto rakennetussa ympäristössä.

Ohjelmaa toteuttavat ympäristöministeriö ja Business Finland. Ohjelman kautta on rahoitettu jo yli sataa hanketta useasta eri aiheesta.

Hakijan tulee olla yhteisö. Hakija ei voi olla yksityishenkilö eikä toiminimi. Avustuksen saajina voivat olla mm. kunnat, kuntayhtymät, yhdistykset, järjestöt ja tutkimuslaitokset, jolla on y-tunnus ja joka on hoitanut velvoitteensa, kuten verot ja maksut, asianmukaisesti. Avustusta myönnetään vain uudelle hankkeelle.

Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Rahoitustuen käytön ehdot periytyvät Kansallisesta kestävästä kasvun ohjelmasta, elpymis- ja palautumistukivälineen asetuksesta (EU) 2021/241, Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta annetusta laista (537/2022) sekä EU:n elvytysrahoituksen do-no-significant-harm (DNSH) -ehdoista (2021/C 58/01).

DNSH periaatteen soveltamisesta on vuoden 2022 alussa julkaistu alle linkattu raportti.

- **Ei merkittävää haittaa -periaatteen (DNSH) soveltaminen Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman hankkeissa (Suomen ympäristökeskuksen julkaisu 3/2022), Helda** [↗](#)

Avustuksen määrä ja hakuaika

Ympäristöministeriön 5. avustushaussa on jaettavissa enintään 0,8 Me miljoonaa euroa valtion vuosien 2022 ja 2023 talousarvion (mom. 35.20.06) mukaisesti. Valtionavustuksen määrä hankkeissa on korkeintaan 70 % tukikelpoisista kustannuksista. Tukikelpoisia kustannuksia voi syntyä myönteisen rahoituspäätöksen jälkeen aikaisintaan 1.5.2024 lähtien ja enintään 30.10.2025 saakka.

Hakuaika alkaa 15.12.2023 ja päättyy 28.2.2024 klo 16:00. Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei käsitellä. Päätökset pyritään tekemään ennen huhtikuun 2024 loppua.

Avustuksen kohteena oleva toiminta

Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelman tavoitteena on vauhdittaa rakennus- ja kiinteistöalan ilmastonmuutosta torjuvien ja vähähiilisyttä tukevien teknologioiden, palveluiden ja toimintamallien käyttöönottoa, toimintatapojen muutosta ja lisätä tuottavuutta. Tavoitteena on myös edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista. Ohjelman soveltamisala on rakennettu ympäristö ja rakentaminen laajasti; mm. suunnittelu, kaavoitus, lupaprosessit, rakentaminen, rakennustuotteiden suunnittelu ja valmistus, rakennusperintö, talotekniset järjestelmät, kiinteistönpito, kiinteistöliiketoiminta ja isännöinti, liitokset infraan ja energiatehokkuuteen sekä palvelutuottajat.

Täydentävällä 5. avustushaulla haetaan erityisesti rakennuskannan käytön tehostamiseen, rakentamisen materiaaleihin, hiilinieluihin ja -varastoihin sekä sopeutumiseen liittyviä hankkeita. Tällaisia voivat olla esimerkiksi:

Rakennuskannan käytön tehostaminen sekä vähähiilisyden ja pitkäikäisyyden edistäminen

- tilojen jakamistalous, käyttötarkoituksmuutokset, lisä- ja täydennysrakentaminen
- vähähiilinen korjausrakentaminen
- muunneltavuutta, monikäyttöisyyttä ja uudelleenkäytettävyyttä tukeva uudisrakentaminen, kaavoitus ja tontinluovutus

Rakentamisen materiaalit

- rakennusosien uudelleen käytön edistäminen; purkamisen, välivarastoinnin ja uuden käytön prosessit
- luonnonmukaisten rakennusmateriaalien käytön edistäminen
- maamassojen koordinoinnin kehittäminen

Hiilinielut ja -varastot

- rakennuspaikkojen hiilinielujen edistäminen
- rakennuskannan hiilivarastojen lisääminen ja mittaaminen
- vähäpäästöisyyttä tukevat maa- ja viherrakentamisen ratkaisut

Sopeutuminen

- rakennusten ja rakennusosien toimivuus muuttuvassa ilmastossa
- maa- ja viherrakentamisen keinot sopeutumisessa

Myös muut ohjelman soveltamisalan teemat voivat olla hakemuksen kohteena.

Avustettavien hankkeiden tulee olla tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeita, joissa kokeillaan ja kehitetään uutta ja viestitään uusista ratkaisuista. Hankkeiden tulosten tulee olla avoimesti hyödynnettävissä.

Olemassa olevaan rakennuskantaan liittyvissä hankkeissa selvityksen kohteena voivat olla myös tietyt esimerkkikohteet, joiden kautta konkretisoidaan rakennusten ja rakennusosien hyödyntämiseen liittyviä haasteita ja ratkaisukeinoja. Kohteiden suunnittelua ja investointia ei kuitenkaan rahoiteta. Ohjelman on mahdollista tukea samaa aihepiiriä, kuten rakentamisen kiertotaloutta, tukevia hanketoimijoita esimerkiksi viestintätoimin.

Kunnat voivat hakea hankkeita myös yhdessä, mutta yhteishankkeissa tulee olla aina yksi hakija, jolle avustus myönnetään. Eduksi voidaan katsoa myös yhteistyö oppilaitosten, tutkimuslaitosten tai yritysten kanssa. Hakija voi olla myös kuntayhtymä.

Avustusta myönnetään vain ei-taloudellisille hankkeille. Mikäli ympäristöministeriö katsoo hankkeen kohdistuvan taloudelliseen toimintaan, avustusta ei voida myöntää. Taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan sellaista organisaation toimintaa, jossa on kyse tavaroiden tai palvelujen tarjoamisesta tietyillä markkinoilla. Merkityksellistä ei esimerkiksi ole, missä oikeudellisessa muodossa toimintaa harjoitetaan tai onko toiminnalla tarkoitus tuottaa voittoa.

- **Lisätietoja vähähiilisestä rakentamisesta (ym.fi)**
- **Lisätietoa vähähiilisen rakentamisen tiekartasta (ym.fi)**
- **Ohjelmassa rahoitettuihin hankkeisiin voi tutustua ohjelman verkkosivuilla (kirailmasto.fi)** [↗](#)

Lisätietoa taloudellisen toiminnan käsitteestä:

- [Valtiontuen käsite \(TEM\)](#)
- [EU:n valtiontukisäännöt \(TEM\)](#)
- [Euroopan komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä \(EUR-lex\)](#)

Hakemuksissa arvostetaan vaikuttavuutta ja innovatiivisuutta

Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon seuraavat perusteet:

1. Toteuttamiskelpoisuus: Hanke on toteutettavissa esitetyn suunnitelman, aikataulun ja käytettävissä olevien resurssien puitteissa.
2. Hankesuunnitelman selkeys: Suunnitelmassa on kuvattu selkeästi hankkeen tavoitteet, työvaiheet, tavoiteltavat tulokset sekä toteuttajien työnjako.
3. Hankkeen vaikuttavuus vähähiilisyteen ja/tai ilmastonmuutokseen sopeutumiseen: Hankesuunnitelmasta käy hyvin ilmi hankkeen vaikutukset sekä tapa, miten vaikutuksia arvioidaan.
4. Tulosten laajemmat hyödyntämismahdollisuudet: Hankkeen tuloksia voivat hyödyntää myös muut kuin hankkeen toteuttajat ja hankkeen viestintä on suunniteltu.

Kaikkien ohjelmaan valittavien hankkeiden tulee täyttää 'Do No Significant Harm' (DNSH) periaatteen mukaiset valinta- ja kelpoisuusehdot. Hankkeen on tuettava joko ilmastonmuutoksen hillinnän tai siihen sopeutumisen tavoitetta.

Hankkeiden merkittävyys ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen kannalta, keskinäinen paremmuus sekä tukikelpoisuus arvioidaan ympäristöministeriössä. Ympäristöministeriö voi halutessaan pyytää hankkeista riippumatonta ulkopuolista arviota, jossa huolehditaan hakemusten luottamuksellisesta käsittelystä.

Tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoiminen

Avustuksen saaja sitoutuu raportoimaan hankkeesta maksatuksien yhteydessä. Raportointi tehdään ympäristöministeriön raporttimallia soveltaen. Hankkeen viestinnässä noudatetaan ympäristöministeriön viestintäohjeistusta.

Ympäristöministeriö raportoi tukiohjelmasta EU:lle, niin kuin elpymisrahoitusvälinettä koskeva komission asetus edellyttää.

Myönnetyn avustuksen maksatus

Tästä hausta myönnettävät avustukset maksetaan avustuksen saajille enakkona yhdessä erässä hankkeen alkaessa. Hankkeen loputtua avustuksen saaja tilittää käyttämättömän avustusosuuden takaisin ympäristöministeriölle. Enakkoon maksettu avustus voidaan periä takaisin kokonaan tai osittain, jos avustuksen saaja ei täytä hakemuksessaan olleita ja avustuspäätöksessä ilmoitettuja velvoitteita hankkeen päättymisaikaan mennessä.

Omistaja- ja edunsaajatietojen ilmoittaminen

Elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EU) 2021/241) 22 artiklan mukaisesti ympäristöministeriön on kerättävä tiedot varojen lopullisen saajan tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista. Kerättävät tiedot ovat etunimi, sukunimi ja syntymäaika. Tietoa kerätään mm. eturistiriitojen, petosten ja rahanpesun valvonnan ja torjunnan mahdollistamiseksi.

Tietojen keräämiseksi avustuksen hakijan tulee rahapesulain edellyttämällä tavalla huolehtia edunsaajailmoituksen tekemisestä sekä muuttuneiden edunsaajatietojen ilmoittamisesta Patentti- ja rekisterihallitukselle. Tosiasiallisia omistaja- ja edunsaajatietoja ei kerätä silloin kun tuensaajana on luonnollinen henkilö tai mikäli tuensaaja on julkisoikeudellinen yhteisö tai julkisoikeudellinen oikeushenkilö. Jos hankkeeseen kuitenkin sisältyy palveluiden ostoja, tulee tuensaajan ilmoittaa käyttämänsä yrityksen nimi ja Y-tunnus ympäristöministeriölle omistaja- ja edunsaajatietojen ilmoittamista varten.

Pakotteiden vaikutus valtionavustuksiin

Euroopan unionin neuvoston asetuksen (EU) N:o 269/2014 (asetus Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä) nojalla hakijan tulee vakuuttaa, etteivät Venäjän vastaiset pakotteet koske sitä tai sen edunsaajapiiriä tai alihankkijoita.

Hakemuksen tekeminen ja asiakirjat

Avustusta haetaan sähköisellä hakulomakkeella. Lomake sisältää hakijan DNSH itsearviointin sekä hakijan vakuutukset tuen myöntämisen edellytyksistä.

Hakulomakkeeseen tulee liittää vapaamuotoinen, hakulomakkeen tietoja täydentävä hankkeen toteuttamissuunnitelma. Suunnitelman suositeltava pituus on kolme sivua.

Hae rahoitusta viimeistään 28.2.2024

1. Lue 'Do No Significant Harm' (DNSH) -vaatimukset, liite 1 alla
2. Perehdy ympäristöministeriön erityisavustuksen ehtoihin ja rajoituksiin, liite 2 alla
3. [Perehdy ohjelmassa aiemmin rahoitettuihin hankkeisiin \(kirailmasto.fi\)](#)
4. [Täytä hakulomake verkossa \(hakulomake.fi\)](#)

Liite 1. Lisätietoa DNSH vaatimuksesta PDF 309kB

Liite 2. Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset PDF 604kB

Liite 3. Raporttimalli, loppuraportti PDF 203kB

Lisätietoja

Ohjelman kaikkien hankkeiden hankekortit (kirailmasto.fi) [↗](#)

Ympäristöministeriön rahoittamat hankkeet ja päättyneiden hankkeiden loppuraportit (valtioneuvoston hankeikkuna) [↗](#)

Valtionavustushaku ja ohjelma yleisesti:

Ohjelmapäällikkö

Maija Stenvall

p. 0295250354

maija.stenvall@gov.fi

Maksatukset

Asiantuntija

Katri Trebs

p. 0295250119

katri.trebs@gov.fi

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU